

عید فطر؛ زمان نزول رحمت خاص خدا و تجلی سطحی عالی‌تر از روح در پرهیزکاران

عید زمانی است که سطح جدیدی از روح در انسان دمیده شود و این‌که عید فطر به عنوان عید به حساب آمده به این دلیل است که فرصت يك ماهه ماه مبارك رمضان برای آن بندگان خدا که عبادت کرده و تقوا به خرج داده‌اند، موجب ایجاد شرایط و آمادگی و ظرفیتی در این بندگان شده است که مرتبه عالی‌تری از روح در آنان دمیده شود.

عید زمانی است که سطح جدیدی از روح در انسان دمیده شود و این‌که عید فطر به عنوان عید به حساب آمده به این دلیل است که فرصت يك ماهه ماه مبارك رمضان برای آن بندگان خدا که عبادت کرده و تقوا به خرج داده‌اند، موجب ایجاد شرایط و آمادگی و ظرفیتی در این بندگان شده است که مرتبه عالی‌تری از روح در آنان دمیده شود.

حجت‌الاسلام و المسلمین رضا الهی‌منش، عضو هیئت علمی و مدیر گروه عرفان دانشگاه ادیان و مذاهب، در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، با اشاره به ریشه واژه «عید« که از «عود« گرفته شده است، بیان کرد: گویا عید فرصتی است که خداوند متعال فراهم کرده است که در آن بندگان به سوی او بازگشت می‌کنند و در حالی که در اثر عباداتی که این بندگان انجام داده‌اند برای آنان يك پاکی و آمادگی‌ای حاصل شده است، این پاکی و آمادگی زمینه رجوع و برگشت بندگان به سوی خدا و به سوی رحمت خدا می‌شود.

ماه رمضان؛ ماه بندگی و پاکی و زمینه نزول رحمت خاص خداوند

حجت‌الاسلام الهی‌منش عید فطر را نیز جلوه‌ای از رحمت و عنایت خاص خداوند به بندگان دانست و گفت: اگر در پایان ماه مبارك رمضان عید فطر قرار دارد به دلیل این است که در این ماه، که ماه عبادت و بندگی و پاکی است، در بندگان زمینه‌ای و پاکی‌ای فراهم شده است که آنان را مشمول رحمت خاص خداوند قرار می‌دهد و این رحمت و عنایت خاص در واقع برگشت بنده به سوی خدا و از طرف دیگر برگشت خدا به سوی بنده‌اش است.

اگر کسی بندگی خدا را انجام دهد در اثر این بندگی در وجود آن فرد يك طهارت و يك پاکی و يك ظرفیت جدیدی پیدا می‌شود که این باعث می‌شود که سطح عالیت‌تری از آن روح اعظم و روح کلی در انسان دمیده شود. این سطح عالیت‌تر از روح حتی باعث می‌شود که انسان با فرشتگان الهی همدم شود

وی افزود: به صورت کلی و چنان که در روایات آمده است می‌توان قاعده‌ای را ارائه داد که هر روزی که ما بندگان در آن روز معصیت خدا مرتکب نشویم و مطیع خدا باشیم و آن روز در خدمت به خلق خدا و بندگی خدا سپری شود، آن روز در واقع عید است. بنابراین در تمام روزهای سال اگر کسی بنایش بر بندگی خدا و خدمت به خلق خدا باشد، تمام این روزها برای چنین فردی عید به حساب می‌آید؛ چرا که این فرد با بندگی خودش زمینه‌ای فراهم کرده است که رحمت خدا به سوی او بازگشت کند و همچنین خود او به سوی رحمت خاص خدا بازگشت کند و مشمول عنایت خاص خدا قرار گیرد.

بازگشت خدا در سطحی عالی از «روح« به بندگان، در نتیجه بازگشت آنان به خدا

مدیر گروه عرفان دانشگاه ادیان و مذاهب این عنایت را در سطح پائین آن شامل آمرزش گناهان دانست و عنوان کرد: اگر کسی در يك سطح بالاتر مشمول لطف خاص و ویژه‌ای قرار بگیرد، در واقع يك سطح و مرتبه‌ای از عصمت به او داده می‌شود که در آینده دیگر مرتکب گناه و معصیتی نشود و به تعبیر دیگر در واقع يك روح مجدد و مرتبه‌ای از عنایت خاص در وجود او نازل می‌شود.

وی در توضیح این مطلب در ابتدا با اشاره به این مطلب که شریفترین مخلوق به نحو بالذات روح اعظم و روحی کلی‌ای است که خداوند در قرآن آن را به خود منسوب کرده است، اظهار کرد: اگر از انسان به عنوان شریفترین مخلوق نام برده می‌شود این در واقع به اعتبار دمیده شدن روح اعظم یا روح کلی در آدمی است که انسان چنین شرافتی را پیدا کرده است. به عبارت روشنتر شریفترین مخلوق روح اعظم است که خداوند در قرآن آن را به خود نسبت داده است (و در آن جا که خدا می‌فرماید «از روح خودم در آدم دمیدم» و روح را به خود منسوب می‌کند به معنای این نیست که خدا روح دارد، بلکه برای بیان شرافت روح است) اما به دلیل این که در آدمی این زمینه وجود دارد که این روح با تمام وسعت و تمام ظرفیت آن در او جلوه‌گر شود از این جهت انسان نیز شریفترین مخلوق شده است؛ هرچند این شرافت به نحو بالذات از آن روح اعظم یا روح کلی است.

روح دارای درجاتی است/ همدمی با فرشتگان با دمیده شدن سطوح عالیت‌ر روح در انسان

حجت‌الاسلام الهی‌منش با بیان این که این روح دارای درجاتی است، عنوان کرد: هر فرزند آدمی که متولد می‌شود بارقه و شعله‌ای از آن روح در کالبد جسم او دمیده می‌شود؛ که با این مقدار و سطحی از روح که در ما دمیده می‌شود ما همین زندگی روزمره معمولی خود را داریم و استدلال‌گری و فهم مطالب را نیز با همین سطح کمی از روح که در ما دمیده شده است انجام می‌دهیم. این سطح از روح بین مؤمن و کافر و مشرک به صورت مشترک دمیده شده است.

در تمام روزهای سال اگر کسی بنایش بر بندگی خدا و خدمت به خلق خدا باشد، تمام این روزها برای چنین فردی عید به حساب می‌آید؛ چرا که این فرد با بندگی خودش زمینه‌ای فراهم کرده است که رحمت خدا به سوی او بازگشت کند و همچنین خود او به سوی رحمت خاص خدا بازگشت کند

الهی‌منش افزود: اما مرتبه‌ای از روح نیز وجود دارد که فقط در مؤمن دمیده می‌شود و دیگر در کافر دمیده نمی‌شود. این چیزی است که در اثر عبادت و بندگی آن مؤمن اتفاق می‌افتد. اگر کسی بندگی خدا را انجام دهد در اثر این بندگی در وجود آن فرد يك طهارت و يك پاکی و يك ظرفیت جدیدی پیدا می‌شود که این باعث می‌شود که سطح عالیت‌ری از آن روح اعظم و روح کلی در انسان دمیده شود. این سطح عالیت‌ر از روح حتی باعث می‌شود که انسان با فرشتگان الهی همدم شود و يك سطح بسیار بسیار عالی آن به گونه‌ای است که انسان اگر پیامبر است به او از طریق جبرئیل وحی شود و اگر نه به او الهام شود؛ مانند ائمه معصومین(ع).

جلوه‌گر شدن مراتب عالی روح در بندگان در عید فطر؛ انعکاس طبیعی ظرفیت پدیدآمده از تقوا

وی بر این اساس که بندگی خدا زمینه تنزل و جلوه‌گر شدن مراتب روح در آدمی را فراهم می‌کند، عنوان کرد: اگر عید فطر به عنوان عید به حساب آمده به دلیل این است که فرصت يك ماهه ماه مبارك رمضان برای آن بندگان خدا که عبادت کرده و روزه‌داری و پرهیز داشته‌اند و تقوا به خرج داده‌اند به صورت طبیعی موجب ایجاد شرایط و آمادگی و ظرفیتی در این بندگان شده است که يك حد خاص و مرتبه عالیت‌ری از روح در آنان دمیده شود.

الهی منش با اشاره به این مطلب که عموم ما آدمیان در مرتبه‌ای از روح حیوانی که خاص انسان و غیر از روح انسانی است زندگی می‌کنیم، بیان کرد: در واقع عید زمانی است که سطح جدیدی از روح در انسان دمیده شود و به تعبیر دقیقتر انسان از مرتبه‌ای که مرتبه حیوانیت است به مرتبه انسانی قدم بگذارد و بلکه بالاتر از آن با بندگی خدا مرتبه و سطح عالیتري از روح انسانی به نام روح الهی یا روح القدس در انسان دمیده شود.

عضو هیئت علمی دانشگاه ادیان و مذاهب افزود: هر چه درجه عبادت انسان و خلوص انسان و بندگی انسان عالیتري باشد شرایط برای دمیده شدن و تنزل سطح عالیتري از روح در ما فراهم می‌شود.

وی در پایان از افرادی که در این ماه توفیق بندگی پیدا کرده‌اند خواست که آن را به عنوان يك فرصت و تمرین برای کل سال در نظر بگیرند و افزود: ما آمادگی‌ای را در ماه رمضان پیدا کرده‌ایم و باید آن را پس از این ماه استمرار بدهیم و حرکت‌مان را متوقف نکنیم و این گونه نباشد که کار ما به همین ماه رمضان ختم شود و قرآن و دعا و عبادت را به همین ماه خلاصه کنیم. بنده آن است که در تمام ایام و ساعات و لحظات زندگی خود بندگی کند و ان شاء الله در تمام طول سال این بندگی را استمرار بدهیم و بلکه آن را تشدید کنیم و قوت ببخشیم.